

MÜDAFAA-İ HUKUK BUGÜN DE

Tuncer AKTAŞ *

23 Temmuz 1919'da Mustafa KEMAL ve Arkadaşları Erzurum kongresini topladıklarında yanlarında onlara destek veren hiçbir ülke ve büyük güç yoktu. Onlar ulusal direnişin ilk kıvılcımını yaktıkları kent Erzurum' da desteği o zamanki güç koşullarda kurulmuş olan Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinden alıyorlardı.

Müdafaa-i Hukuk Erzurum Kongresi toplandığında yurdun büyük kısmı işgal altında idi, Sevr Anlaşması taraf olmadığımız halde bize kabul ettirilmişti.

Milli devlet olmadığımızdan bahisle Sevr Görüşmelerinde taraf dahi olamamış, tekliflerimiz tartışılmamıştı bile.

Savaş yorgunu bir Anadolu, girdiği savaşlarda milyonlarca insanını kaybetmiş bir ülke vardı. Aydınlar umutsuz, toplum çöküntü halinde idi.

Bütün bunlara karşın İstanbul'da o zamanın güçlü ülkesi İngiltere'nin girişimi ile "İngiliz Muhipler Cemiyeti" kurulmuş, başta padişah olmak üzere üst yöneticiler kuruluş ümidi ile bu cemiyete üye olmuşlardı. Diğer tarafta "Wilson Prensiplerini Koruma Cemiyeti" kurulmuş, Amerikan çıkarlarını savunan bu cemiyette Türk Mandacıları tarafından korumaya alınmıştı.

Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri bu umutsuz ortamda vatanseverler tarafından kurulmuş ve ülkeyi ulusal kurtuluş savaşına taşıyan teşkilatlanmalar olmuştu.

İşte bu cemiyetin önderliğinde toplanan Erzurum Kongresinde alınan en önemli karar "Ulusal bağımsızlık ve millet iradesi fikirlerinin egemen olacağı düşüncesidir" Bu düşünce kongre ile birlikte bütün dünyaya duyurulurken artık ülkede hanedan yönetiminin sona erdiği ve ulusal devletin kurulduğu belgelenmiş oluyordu.

Ülkemizde 1919 koşulları tekrar gündeme gelmiş durumdadır.

Ülkenin Sevr' e göre parçalanması tartışmaları yapılırken ulusal kaynaklarımızın tümü yabancı şirketlere devredilmiş, ekonomimizin düzeni IMF yönetimine bırakılmıştır... Yani kısa anlamı ile Osmanlı'yı sömürgeleştiren kapitülasyonlar ve devamı Düyun-u Umumi yönetimi başımıza dikilmiş bağımsızlığımız büyük ölçüde kaybedilmiş, ülke kaynakları ve madenlerimiz sömürgeci devletlerin şirketlerine devredilmiştir.

Bu anlamda Kuvayı Milliye hareketini başlatan Müdafaa-i Hukuk anlayışı ve düşüncesi tekrar gündeme gelmiş bulunmaktadır.

Erzurum Kongresinin 85. Yıldönümünde düzenlenen Müdafaa-i Hukuk Bugün de adlı panelde görev alan panelistlerin açıkladığı gerçekleri tüm Erzu-

rumluların izlemesi gerekirdi. Ne yazık ki her olayda olduğu gibi Erzurum Kamuoyu bu panele de ilgisiz kalmıştır. Gözlerim sivil kitle örgütleri, sendikaları, dernekleri, esnaf ve sanatlar birliklerini salonda aradı, ama hiçbirini göremedi. Böylesine önemli bir toplantının Erzurum'da toplanmasının anlamı 1919'da başlayan ulusal bağımsızlık hareketinin tekrar bu topraklardan kök salması anlamındadır.

Emekli Orgeneral Necati ÖZGEN Kıbrıs sorununa anahatları ile değinirken orada oynanan oyunların ülkemizi nasıl çaresizlikler içerisine düşürmeyi amaçladığını ana çizgileri ile ortaya koydu.

Emekli Vali Mahmut YILBAŞ Büyük Ortadoğu projesinin gerçekte neyi amaçladığını, ülkemizde bu proje ile Sevr'in tekrar gündeme getirildiğini, bu nedenle Büyük Ortadoğu projesinin aslında bizim için Sevr Anlaşmasını kabul etmek olduğunu çarpıcı bir dille açıkladı.

Ülkemizin önemli düşünce adamlarından Aytunç ALTUNDAL'da "Ekümenik" sorununu dile getirirken bize kabul ettirilmek istenen bu terimin Sevr Anlaşmasında da bulunduğunu ne yazık ki, yıllar sonra tekrar ülkemizde tartışmaya başlanmasının acılı gelişimini ve etkilerini belgesel bir dille gözler önüne serdi.

Mustafa ÇINKI'nın yer altı kaynaklarını açıklayan bildirisi yabancı şirketlerin tümünün kendi ülkelerinde tükenmiş kaynakları ülkemizden ülkelere aktarma çabası içerisinde bulunurken Avrupa Birliği standartlarını tehlikeli bir şekilde kullandıklarını ve binlerce dönüm araziye daha şimdiden mülkiyetlerine geçirirken ülkemizin kaynaklarının tamamen elden çıktığını bütün ayrıntıları ile gözler önüne serdi. Bu gerçekleri dinlerken bir Türk Vatandaşı olarak endişelenmemek mümkün mü?

Zekeriya ÖZDEMİR'in duygusal bir seslenişle Erzurumluları bu toplantıda görmek istemesini gözlerim dolarak dinledim ve ona bütün gönülümle katıldım.

Kısaca panel çarpıcı idi. Vatansever panelistlere gönülden teşekkür ediyorum. Diliyorum ki, bu tür çalışmalarla ülkemiz insanı yüz yüze geldikçe ulusal çıkarlarını daha iyi düşünerek kendi geleceğine sahip çıkacaktır.

Yapılacak iş büyük emeklerle ortaya konan bu tür çalışmalara hepimizin istekle ve gönülden katılımıdır. Vatanseverlik sözle olmuyor. Onu fiile dökme zamanı gelmiştir.

Bugünkü koşullarda gene Türk insanının yanında hiç kimse yoktur. 1919 koşulları gene gündemdedir. O zaman karşımızda olan büyük devletler daha da güçlenerek bizi yutmaya çalışmaktadır. Bu bilinçle diyoruz ki, "Müdafaa-i Hukuk bugün de" gereklidir.

* Eğitimci -Avukat